

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytörszdejében, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedéseiben, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almásán: Rosenberg A. czégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A magyar Lemoine.

Tudvalevőleg Lemoine az a francia mester, ki gyémánt csinálás ürügye alatt milliókat szedett össze; csinált is sok mindent, csak gyémántot nem.

Miben hasonlít hát hozzá Kossuth Ferenc? . . . Abban, hogy a függetlenségi zászló cége alatt ő is mindent csinált, csak függetlenségi politikát nem. A koalíció bandájának ő is tagja; egyszer primás, mikor Bécsbe megy; máskor kontrás, mikor Apponyi primás a liberalismus mellett; olykor nagybögös, mikor neki keseredik a 48-as elvek elárulásának szemrehányása miatt. Tehát uniconó a koalícióval.

A koalíció pedig mit ígért akkor, midőn a választókkal — a függetlenségi és 48-as jelszavakkal, a nemzeti ellentállás tüzének élesztésével — magának többséget szavaztatott? . . .

Azt ígerte, hogy jobb kiegyezést csinál szerződési alapon; hogy meglazítja az Ausztriával való gazdasági kötelekeket; hogy megteremti az önálló berendezkedés feltételeit; hogy visszavívja Béctől jogainkat; a koronát megnyeri a katonai vivmányoknak; a parlamenti szólásszabadságot biztosítja; az alkotmány bástyáit megerősíti s a legszelesebb alapon megcsinálja a választási reformot.

Mindebből semmi; sőt az ellenkező. Katonai terén a kilences bizottság becsületes programja teljesen visszavonatot; a magyar vezényszó ki van zárva a paktum-

ból. A házszabály revisiót — a miért két évvel ezelőtt felforgatták az országot — példátlan erőszakkal megcsinálták.

Hol van hát a multhoz képest csak egy lépésnyi javulás? . . . Hol van az új korszak tele szájjal hirdetett nemzeti jellege? . . . Hol van függetlenségi irányzata? . . . Hol van szabadelvűsége? . . .

Hol? . . . Megfelel erre az ősz 48-as Szappanos esete, kit a függetlenségi párt elnöke «leöregemberezett» azért, mivel megmaradt 48-asnak; s felhívja a kecskemétiakat, hogy ne engedjék magukat megtántorítani az által, ki elhagyja a nagy függetlenségi párt zászlaját. Erre a beszédre szinte megáll az ember esze, hogy ki hát a függetlenségi? . . . Az-e, a ki a függetlenségi elvek mellett megáll; vagy az, a ki azokkal ellenkezőleg cselekszik? . . .

Az meg éppen hosszantó, a mivel ez a magyar Lemoine dicsekedett, hogy t. i. a függetlenségi párt *bebizonyította*, hogy tud kormányképes lenni! . . . Hát olyan elvtagadár, köpönyeg forgatás, mindenről lemondás és mindennek megajánlása mellett akár a dánosi cigánybanda is elmondhatná önmagáról!

Hiszen a kormányképességhez nem kellett egyéb, mint előbbi elveit sarokba vágni s a kormányzásban folytonossági hiányt nem okozni. Választania a kormány és programja között: hát a kormányt választotta. De hát a függetlenségi elv; a personál unio; a *nem egyezkedünk* torkaszakadt kiabálás, hát a quóta emelés, amire még a 67-esek sem vállalkoztak?

A régi program ilyen cserben hagyásával nem csak K. F. lehetett miniszter, hanem Lueger is lehetne, akár a pozsonyi hitközség főbábjaja!

Hogy pedig a keserűség pohara csordultig teljék a függetlenségi magyar kezében; vagyis inkább, hogy az elméje teljesen megzavarodjon; ez a magyar Lemoine minden régi elvek szegreakasztása, megtagadása, ellenkezőleg való munkálkodása mellett elítéli azokat, kik nála jobb függetlenségi akarnak lenni.

Azt kérdezteti valaki, hogy hát a híres függetlenségi képviselők hol vannak? Mit csinálnak? Miért nem igyekeznek kievickélni abból a hinárból, melybe a fő elnök által bele vonszoltattak?

Hát én ugy látom, hogy ugy tesznek ők, mint a közelebbi cigánygyűlésen történt. Sugtak, bugtak Rác Pali és Kóczé Antal ellen. Le velük, árulók stb. Nyílik az ajtó. Belép a két kárhoztatott. Rác Pali szól: Veletek mindig, nélkületek soha s az előbbi zugás harsogó éljenekbe tör át s neki esnek csókolni a két árulót.

A függetlenségi párt is zug, morog magában, de amint közéjük lép a szelidítő, a vadállatok megjuhászodnak és a farkukat csóválják

Ezért történik az, hogy a nagy nemzeti kormány uralma alatt bent és kint egyre nő Magyarország államiségének kevése becsülése.

Hetesy Viktor.

Az élet.

Nem értem a haláltól reszketőket,
Az élnivágyó szenvedő hadat:
Munkában fárad, amíg megszakad,
És nem tudják, ki mért is küldte őket?

Hűi célok után fut az egyik,
Csengő aranyt vadul hajhászsa másik,
A harmadik foga gyönyörre vásik,
S a kényes bendőjü inyenkedik.

A lét titkát nem ismeri a gyermek,
Akit szülője az étellel ver meg
S más bűncért hordozza a keresztet,

A Nirvána sötét honától reszket,
Mert itt kell hagyni ezt a sárgolyót.
S ott semmivé lesz az, — mi semmi volt.

VÉR PÁL.

Eltűnt ábrándok.

— A „Bácsmege“ számára írta: —
dr. Hannig Györgyné.

Melánia, a bájos szép asszony türelmetlenül üldögélt K . . . városának vasuti várótermében. Már egy óra óta várokozik a fővárosba induló vonatra. K . . . tól pár órányira fekvő X faluból jött, ahol szülei sirját volt felkeresni, s a fővárosba készült, szeretett férjéhez s aranyos kis fiához.

Hiába, a vonat csak dél felé érkezik s most csak 11 óra mult. Legokosabb — gondolá — ha

bemegy az étkezőbe s elkölti ebédjét. Belépvén látja, hogy egy sarokasztalnál olvasgat egy uri ember.

— Pincér, kérek étlapot. —
A férfi feltekint.
— Melánia!
— György!

Egyszerre hangzik e két név György és Melánia, a két régi jó barát 10 év után im most találkoznak először. Azt se tudják mikép üdvözöljék egymást, annyi idő után, midőn utoljára álltak a kis kapuban kéz a kézben s ígéretet tettek egymásnak. György sietni fog tanulmányaival mert egymás nélkül ugy sem lehetnek boldogok. A félig gyermekleány s a pályája kezdetén álló ifju, nem is tudták elképzelni mint lehetnének ők boldogok egymás nélkül.

A válás után 2 évre Melánia egy fővárosi ügyvédhez ment férjhez, kit egy fürdőhelyen ismert meg. Házasságát nem bánta meg. Férje rajongásig szereti; van egy aranyos kis fiaeskája; szóval nem hiányzik boldogságához semmi. Igaz, midőn Béla, a férje megkérte eszébe jutott György, az első ideál, meg a neki tett ígéret.

No, de bizonyára nem vette ő azt komolyan, hisz félig gyermekek voltak még, s míg György szüleiél elköltözött falujukból, nem is kereste fel őket soha, csak írásban évente kétszer, újévkor és névünnepen; de hisz ennyit az udvariasság is megkíván. Ezzel mentegette magát. S Melánia, midőn kezét férjének odaigérte s valóban nem is érzett soha semmi lelkifurdalást.

Azonban nem így volt Györgynél. Melánia férjhez menetele nagy fájdalmat támasztott lelkében és sokáig vészett, fájt a csalódás által ettett seb. Hisz már 10 éve annak s még mindig egyedül áll a világban. De már nem soká, egy kékszemű szőke fűtű kis leány próbálgatta lelke sebeit gyö-

gyitgatni, s ugy látszik, sikerült neki. Hisz zsebében van a karikagyűrű s alig várja a Nagy Sz. . . felé vivő vonatot, a mely elviszi választottjához. S ime most találkozik megsiratott ideájával.

Midőn mindkettő ajkáról elhangzott a kiállítás, György a hölgy asztalához sietett s megszorította a feléje nyújtott jobbát. Barátságosan, melegen szoritottak egymással kezét; de Melánia arcát nem önté el a 10 év előtti pir, s György szíve se vert hevesebben, mint midőn egy jó barátot szokás üdvözölni.

— Örülök, hogy annyi idő után viszontlát-hatom Melánia, s mi még inkább örömet szerez az az, hogy egész lénye, megjelenése elárulja, hogy boldog, nagyon boldog lehet.

— Igen György, boldog vagyok férjem gyermekem szeretnek. Az Ég minden földi örömben részesített. De remélem ön is azt mondhatja magáról.

Őszin én szólva, Melánia szívem sokáig nem tudott feledni, meghasonlottam a világgal önmagammal. De egy idő óta boldog vagyok, nagyon boldog. Egy kis leány megtanított rá, hogyan kell feledni s azóta ismét szeretem az életet.

Látja így kellett ennek lennie s azt hiszem egyikünknek sincs oka a sors ellen panaszkodni.

A Nagyszében felé induló vonat megérkezett. György pár szívélyes bucsuszó és kézcsók után távozott.

Egy negyed óra mulva indult Melánia is. Még egy ideig egymásra gondolt a két régi jó barát. Mindkettőjüknek eszébe jutott a mult s a gyermekkori ábrándok világa. De aztán eltűnt a gondolatokat az a boldogság, mely mindkettőjükre várt, s melyet valamikor is egymásban vélték feltalálhatni.

A bácsi feliratos kő.

A „Bácsmegeye“ legutóbbi számában hirt adtam arról, hogy Bácsban, özv. Berticsné udvarán egy eddig ismeretlen feliratos követ találtam. A közlemény során érintettem a nyomozás irányát is, mely hivatva lett volna a kő történetjére világosságot vetni. A nyomozás számai azonban más irányba vezettek s ma már a pozitív eredményről is hirt adhatok.

A bácsi kőtöredék — római. És pedig kiegészítő része annak az emlékkőnek, amelyet 1870-ben Henszlmann fedezett fel a bácsi ásatások alkalmával. Henszlmann, Mommsen és Torma a Magyar Nemzeti Múzeumba került töredékből már annak idején kibetűzték a feliratot, melyet a következő sorokban közöltek is:

L. Annio. Fabiano.
III. Vizo. Capital. Trib.
Leg. II. Aug. Quest. Urban.
Trib. Pl. Praetori.
Curatori. Viae. Latinae.
Leg. Leg. Pr. Pr. Provinc. Dac.
Col. Ulp. Trajan. Sarm.

Torma Károly szerint L. Annio Fabianus, kinek emlékére ezen kő készült, Marcus Aurelius császár előtt a Kr. u. 157. és 161. évek között volt Dácia helytartója. A követ valamelyik bácsi érsek szerezte Erdélyből. A feliratban érintett Ulpia Trajana a mai Várhely táján állott. Mint-hogy L. Annus Fabianus a via latina felügyelőjének neveztek: kétségtelen, hogy a kő eredetileg Várhely környékén találtatott s a középkorban, mintegy 3–4 száz év előtt hozatott át Bácsba. — (Mon. I. K. 40.).

Felette érdekes, hogy a most felfedezett kő sorról-sorra, szóról-szóra összevág s így nem lehet kétség aziránt, hogy ez a kő a Henszlmann találta kő kiegészítő része. Hogy a mi kőtöredékünk elkerülte 1870-ben Henszlmann és azóta a Bácsban megfordult szakemberek figyelmét, annak az az oka, hogy a követ már Henszlmann ásatásai előtt elhurcolták a várból; később pedig Berticsék udvarán elfeledve, eldugva hevert és senki sem vett felőle tudomást.

Gubitza Kálmán,
a Bácsbodrogvármegyei Történelmi
Társulat muzeumőre.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. május 6.

Bácsbodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta *Fernbach* Károly főispán elnöklésével rendes havi ülését, melyen jelen voltak: báró Vojnits István, Szemző Gyula, Szemző István, ifj. Vojnits István alispán, Eigl József, Popp György min. tanácsos, kir. pénzügyigazgató, dr. Pavlovits István főorvos, dr. Mikosevits Kanut főügyész, Faragó János kir. tanfelügyelő, Piukovits József, Michálovits Kornél főjegyző, Scultéty Ferenc árvaszéki elnök, Sztankovics György kir. főmérnök, államépítészeti hivatal főnöke, dr. Molnár Károly, Falcione Lajos, Popovits Aurél főügyész-helyettes és Válient Nándor jegyzőkönyvvezető.

Popp György miniszteri tanácsos kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy befolyt:

I. Egyenes adóban: 1908. évi április hóban befizettetett 158.369 kor. 07 fill., az 1907. évi április hóban 150.508 kor. 21 fill. Az elmúlt hóban több 7860 kor. 86 fill. Az 1908. évi január hó 1-től április hó végéig befizettetett 2.268.036 kor. 23 fill., a mult év hasonló időszakában 2.597.031 kor. 68 fill. Ez évben kevesebb 328.995 kor. 45 fill.

II. Hadmentességi díjban: Az 1908. évi április hóban befizettetett 2910 kor. 17 fill., az 1907. évi április hóban 5417 kor. 61 fill. Az elmúlt hóban kevesebb 2507 kor. 44 fill. Az 1908. évi január hó 1-től április hó végéig befizettetett 18.264 kor. 60 fill., a mult év hasonló szakában 29.799 kor. 31 fill. Ez évben kevesebb 11.734 kor. 71 fillér.

III. Bélyegjegyekben: Az 1908. évi április hóban befizettetett 256.473 kor. 22 fillér, az 1907. évi április hóban 271.010 kor. 46 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 14.537 kor. 24 fillér. Az 1908. évi január hó 1-től április hó végéig befizettetett 1.069.292 kor. 65 fill., a mult év ha-

sonló időszakában 1.155.628 kor. 70 fill. Ez évben kevesebb 86336 kor. 05 fill.

IV. Fogyasztási- és italdobban: Az 1908. évi április hóban befizettetett 102.270 kor. 71 fill., az 1907. évi április hóban 97.800 kor. 29 fillér. Az elmúlt hóban több 4470 kor. 42 fill. Az 1908. évi január hó 1-től április hó végéig befizettetett 427.629 kor. 34 fill., a mult év hasonló időszakában 381.478 kor. 12. fillér.

Dr. Pavlovits István kir. tanácsos, megyei főorvos jelenti, hogy az általános egészségügyi állapot e hó folyamán, a kedvezőtlen légítéleti viszonyok mellett is eléggé kielégítő volt. Kissé erősebb kórmozgalmat keletkezett főleg a légzőszervek bántalmaiban, azonban az influenza is a rendesen valamivel nagyobb számban merült fel.

A heveny-fertőző kórok közül, melyeknek számaránya ezuttal némi emelkedést mutat, nagyobb számban a vörheny (20 esettel) főleg Bácsszenttamáson mutatkozott, hol azonban az erősen óvintézkedések folytán, melyekről a helyszínen személyesen győződött meg, a kór csakhamar csökkent, úgy, hogy a husvéti ünnepek alatt különben is zárva volt iskolák rendeltetésüknek átadattak s így e kór rövid tartamu fellépése alatt is a tanügyi érdekek sem szenvedtek.

A járvány-ragályos kórok közül észleltettek:

1. A *roncsoló toroklob* 19 községben. Megbetegedett 257, ebből meggyógyult 192, meghalt 52, ápolás alatt maradt 13.

2. A *vörheny* 22 községben. Megbetegedett 210, meggyógyult 114, meghalt 52, ápolás alatt maradt 44.

3. A *kanyaró* 15 községben. Megbetegedett 457, meggyógyult 321, meghalt 37, ápolás alatt maradt 99.

Előfordultak még a hagymáznak szörványos esetei, úgy a hőkhurut 3 községben 47 esettel.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vojtkó István okl. tanítót a *bácskereszturi* áll. el. népiskolához rendes tanítói minőségben kinevezte; a bácsbodrogmegyei áll. el. népiskolák mintaszerű felszerelésére a szükséges *tanszereket* engedélyezte és a vármegye területén működő összes elemi népiskolák részére a kellő mennyiségű *országos címert* és a magyar *himnusz hangjegyekre* lerakott szövegét megküldötte; végül a megye területén működő közs. és felekezeti elemi népiskolai tanítóképzésnek és korpótlékának az 1907: XXVII. t.-c. értelmében való rendezése céljából az elmúlt hónapban 20.792 kor., eddigelő *összesen 73.121 korona évi államsegélyt engedélyezett*. Jelenti továbbá, hogy az elmúlt hónapban a hivatal részéről több népoktatási tanintézet lett meglátogatva, a melyek közül: a *moholi tanyai g. kel., továbbá a kátyi, szentiváni, sajkaslaki, és mozsori közs. jellegű, és a kátyi g. kel. egyházközség által fenntartott magán jellegű népiskoláknál a magyar nyelvi tanítási eredmény a törvényes követelményeknek egyáltalán nem felel meg; a sajkásszentiváni, mozsori és sajkaslaki közs. iskolák és a bacsujfalusi ág. ev. iskola 1. tantermének elhelyezése nem megfelelő, a nagybaracska közs. elemi népiskola iskolalátogatása is orvoslást igényel.*

A hiányok orvoslása iránt külön előterjesztéseket tett a közig. bizottságnak.

Sztankovits György Kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke jelenti:

A thatóság közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő.

A f. évi fentartási kavics szállítása több utvonalon folyamatba van.

Az általán terítéssel kapcsolatos hengerelés *Apatin, Bácsszentiván, Petróc és Verbász* községek határában kedvező eredménnyel befejeztetett, jelenleg pedig *Gombos* község határában folyamatban van.

Az állami beruházásból engedélyezett utépítésekhez szükséges kőanyagok szállítása az összes utszakaszokon folyamatban volt, a kőanyag beépítése pedig *Regőcén, Óbecsén, Péterrévén, Borocon és Bácsbóvároson* eszközöltetett.

Az *ujvidéki-szegedi* hat. közút 94.65.104.93 és 113.71—121.15 km. között *Zenta, Magyar-kánizsa és Martonos* községek határain átvonuló szakaszainak építésére vonatkozó helyszíni bejárás a kereskedelmi miniszter által f. év május 12. és 13. napjaira tűzött ki.

Végül jelenti, hogy a kereskedelmi magy. kir. miniszter urnak f. é. 19.658/III. u. sz. intévénye alapján a *szabadka-gombosi-palánkai* h. é. vasút Ujgombos államvasuti állomáshoz való csatlakozását célzó vonalváltoztatának közigazgatási pótbekérésén f. é. április 21-én részt vett és az ott felmerült kérdésekre nyilatkozott.

Popovits Aurél kir. főügyész helyettes jelenti:

A felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szökési eset nem fordult elő.

Az egészségi állapot jó, ragályos betegség nem fordult elő, az elmúlt hóban a fogház kór-

házában egy letartóztatott sem állott gyógykezelés alatt.

Az élelmezés, mely úgy a kir. fogházfelügyelő, mint a fogház orvosa és általa is a szabályok értelmében szigoruan ellenőrzetik, kifogástalan, szerződészerű panasz miatta nem tétetett.

A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés a mult hó folyamán úgy az őrség körében, mint a letartóztatottaknál nem szabotott ki.

A zombori kir. törvényszéki fogházban a mult hó folyamán 51 letartóztatott volt elhelyezve és pedig:

1. Jogérvényesen elítélt: elzárásra 1, fogházra 10, börtönre 26, fegyházra 2.

2. Fellebbezés alatt álló vizsgálati fogoly: 1.

3. Elítéletlen vizsgálati fogoly: 11.

Az 1908. év mártius hó utolsó napján a létszám 57 főből állott, míg a mult hó végén 51 volt.

Az egészséges és munkaképes jogérvényesen elítélt letartóztatottak kivétel nélkül részint házi, részint pedig nyomdai munkával foglalkoztatnak, mely munkák után a mult hóban az állam részére 41 korona 76 fillér, a rabok részére pedig 46 korona 82 fillér jövedelem folyt be.

A *zombori kir. törvényszék* fogházából a mult hó folyamán úgy az országos fegyintézetbe, mint a kerületi börtönbe letartóztatott nem szállított, feltételes szabadságra senki sem bocsátott.

A fogház szabályszerűen és teljesen fel van szerelve, a letartóztatottak osztályozása az építési viszonyoknak megfelelően lehetőleg keresztül vitetett s általában a fogház kezelése jó és szabályszerű.

Az *apatini, hódási és kulai kir. járás-bírósi* fogházakban úgy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan.

— **A szerb kongresszus királyi biztosa.** Az ujvidéki szerb radikálisok és a velök szövetségelt függetlenségek ad hoc szövetsége minden áron ki akarja erősokolni, hogy a gör. kel. szerb kongresszus kir. biztossává a kormány gróf *Batthyányi* Tivadart küldje. Mi ezt a jelölést nem tartjuk szerencsésnek, mert gróf *Batthyányi* annyira angagálta magát szerb radikálisok érdekében, hogy a királyi biztosi tisztelet aligha tudná elfogulatlanul betölteni. Erre a diszes és exponált állásra csak olyan férfiu való, aki a szerb pártok harcaitól távol tartotta magát.

— **A politikai pártok fuziójáról** sokat irnak néhány nap óta a lapok. Ha ez a terv sikerül, akkor megvalósul az az eszme, melyet *Rácz György* kulai nagybirtokos lapunkban megjelent magvas és feltűnést keltett cikkében megpendített.

— **A jánoshalmiak állásfoglalása** A jánoshalmi függetlenségi pártnak *Lázár Pállal* és a zombori függetlenségi nagygüléssel szemben való állásfoglalásáról részletesen számoltunk be lapunk legutóbbi számában. Híradásunk nyomán több fővárosi és vidéki ujság is foglalkozott a feltűnő esettel. Valamennyien kedvezően. Kommentálják a jánoshalmiak határozatát.

H I R E K.

A képviselőházból.

Szerdán rakták a képviselőkre a koalíció egyik ragyogó találmányát: a szájkosarat. Ekkor fogadták el ugyanis Hoitsy Pálnak sürgősségi indítványát, mely szerint az ülések ezuttal nem 4, hanem 8 óráig tartanak.

A kormány lapjai már előre beharangozták a híveket, akik azonban a figyelmeztetés dacára is olyan csekély számban jelentek meg, hogy Justh elnök, aki rendszerint pontos szokott lenni, az ülést csak $\frac{3}{4}$ 11 órakor nyitotta meg, amikor a jelenlevők szükséges száma már biztosítva volt.

Mihálovits Endre, aki a sürgősségi indítványt — ugylátszik — nagy nemzeti vívmánynak tartja, már jóval 10 órakor méregette egyik alkotmánypárti paptársa társaságában a folyosót, hogy valamiképpen le ne kessen a szavazás lélekemelő hazafias jelenetéről. Midőn Justh az ülés

megnyitását jelző csengetyűt megnyomta, az óbecsei követ gyorsan bevonult a terembe, ahol nagy megnyugtatóra már egy csomó bácskai kollégája akadt. Ott voltak: *Fernbach* József, aki meghitt barátja, *Chernel György* mellé húzódott; *Lányi Mór*, aki Sümegivel drukkolt az indítvány sorsáért; a *Lovász* testvérek, a kik a szélsőbal csúcán tanácskoztak bácskai ügyekben. Ott lett volna bizonyára *Baloghy Ernő* és *Fernbach Péter* is, ha Szterényinek zombori látogatása meg nem követte volna, hogy e napon Zomborban legyenek.

A költségvetés tárgyalása egyébként az unalom kegyében folyik. Csupa horvát és nemzetiségi viszi a szót.

Ma, csütörtökön kezdődött az első 8 órai ülés. Dél előtt és délután alig mutatkozott érdeklődés a tárgyalás iránt. Még a karzatok publikuma is meggyérült.

Körutazás Amerikában.

I.

A Globetrotter.

Azért, mert könyvismertetről van szó, még nem kell okvetlenül eldobni a lapot, hiszen vannak olyan könyvek, melyekről sok érdekeset lehet mondani, ilyen például *Vértesi Károlynak* most megjelent könyve és vannak könyvismertetések, melyek a rendes sablontól eltérnek és nem kinözzák meg az olvasót a rendes filozofia frázisokkal.

A jól megválogatott alcim és az első szakasz majdnem annyit ígérnek, mint egy képviselőjelölt programbeszédei, de mindenesetre több igazságot tartalmaznak, mert ha az ismeret nem is lesz kielégítő, de *Vértesi* könyve tényleg érdekes témát nyújtana egy vérbeli könyvkritikusnak, ellenben hol van az a program, mely ilyen biztos 50 percent igazságot tartalmazna.

De térjünk vissza a fejezet címéhez. A globetrotter valóságos nemzetközi kifejezéssé vált, melyre még nincs is a köztudatba átment jó magyar szavunk, mert turistának általában azt nevezzük, a ki kizárólag a természeti szépségek kedvéért és lehetőleg közlekedési eszközök használatával járja be a föld szebb helyeit, hozzá még ez a szó sem magyar. „Kilóméter faló” leginkább a távgyaloglókra, kerékpárosokra és legújában az automobilizálókra alkalmazható, de föltétlenül jogosultsággal még ezek közül is csak azokra, kik az eszközt összetévesztik a céllal és kilométer rekordok elérése törekedve észrevétlenül hagyják két oldalt a természet szépségeit. Még jobban megfelelne a „világjáró” szó, de ez egy kissé kalandosan hangzik s azért nehezen tud gyökeret verni.

Máradunk tehát egyelőre a globetrotter szó mellett, mely eleinte gunynév volt és tényleg azt a világjáró angolt illeték vele, a ki nem tudja hova tegye idejét és pénzét, azért utra indul és a schweizi havasok tetejéről a Sahara futóhomokjáiig mindent bejár, a városok muzeumait, könyvtárait, képtárait ép úgy megnézi, mint azokat az egyiptomi mumiákat, melyek most már gyárilag igen jó minőségben készülnek Minden egyformán tetszik neki, semmit sem jegyez meg a látottakból, ellenben drága pénzen vásárol egy szép mumiát emlékül a — menyasszonyának.

Később tárgy az a fogalom és az igazi élvezeteket és komoly tapasztalatokat kereső világutazókat is a globetrotter címmel tisztelték meg, a nélkül, hogy most már bárkinek is joga és oka lett volna rá, hogy megharagudjék ezért a kifejezésért. Ma pedig attól, a kit a vándor kedvű földre, vagy páne más világrészekbe csábít és módja van kissé megszellőztetni magát a nagy világban, elvárják, hogy könyvben, cikkekben, naplóban, vagy legalább is képeslap sorozatokban számoljon be tapasztalataival, mert nem csak nézni, hanem látni is kell és több szem többet lát. Egyik ember, aki talán nagyon rossz megfigyelő, mégis esetleg épen azt látja meg, a mi a gyakorlott szemének is kikerülte figyelmét.

Természetes, hogy olyan embertől, mint *Vértesi Károly*, a ki nem csak néz, de lát is, sőt a ki tudja is, mit látott, fel sem tételezhető, hogy egy újabb világrészből hazatérve régi, kipróbált tollát sutba vesse és szerzett bő tapasztalatait engedje a feledés homályába sülyedni.

Elvártuk tőle, hogy tapasztalatait közölni fogja azokkal is, kik nem tudják, mi az a vándorlás, vagy ha elfogja is őket valami sejtelmes vágy, mint az ártatlan leányt a tavaszi szellő suttogására, nem kelhetnek vándorutra, mint tavasszal és ősszel a vándormadár, mert itt tartja őket a család, a kenyér, a rög, a kényelemszere-

tet, sokszor pedig a lélek üressége és az akaraterő hiánya.

Már pedig világot látni jó, ha pedig magunk meg nem nézhetjük, legalább olvassunk róla, mit látnak azok, a kik járták a világot. Erre okvetlenül szükségünk van általános művelődés szempontjából és hogy tudós emberek is így vélekednek sőt az erős, tudatos hazafias érzés fejlesztésére is kívánatosnak látják más világok megismerését, arra, bizonyosságul álljanak itt legavatottabb szakembertünk, *Cholnoky Jenő* dr. szavai:

„Nem szükséges, meg nem is lehetséges, hogy a társadalom minden tagja tudós legyen, hanem legyen annyi műveltség, hogy a tudományt és a tudományos munkálkodást megbecsülje. Ehhez pedig okvetlenül szükséges, hogy a nagyvilágról fogalma legyen, hogy hazáján kívül még más világokkal is megismerkedjék.

Magyar hazánkat nem áldotta meg a sors olyan fekvéssel, hogy népei könnyen csábulnának az utazásra, hisz alig van tengerünk, országunkat mindenfelől nagy hegyek veszik körül, a melyek nagyon jó határjelek ugyan, de éppen nem kedveznek az utazásnak, vagy az utazó hajlam kifejlődésének. A magyar embert tehát mestersegesen kell az utazásra csábítani, hogy köztünk is sok legyen a világlátott ember. *Széchenyi István* csak onnan messziről, a külföldről látta meg hazájának rettenetes elmaradottságát s ha mindig itthon ült volna, talán akkor is sejtette volna a lángelme titkos hatalmánál fogva azt a szomorú képet, a mit csak madártávlatból látott meg igazán, de semmi esetre sem ösztönözte volna arra a gigási tevékenységre, a melynek hazánk valóban újjászülését köszönhette.

A *Széchenyi-féle* kulturális és gazdasági tetterővel és képességgel förhúzózt hazafiakra van ma szüksége hazánknak s a 48-as és 67-es páriálások helyett én ma *Széchenyi-párt* nevezete alatt bontanék zászlót, ha politikával akarnék foglalkozni.

A ki a világot nyitott szemmel utazta be, az nem lesz kozmopolita, hanem lángoló hazaszerettel fog megtérni ebbe a kicsi, gyöngye, de annál edesebb otthonba, mely a miénk, egyedül a miénk, hisz oly árvák, oly elhagyottak vagyunk!

Megszívelésre való szavak ezek, mert bizony mi magyarok nagyon keveset utazunk. A világ legműveltebb, leggazdagabb, leghatalmasabb népe, az angol utazik legtöbbször. Van pénze és van érzéke hozzá. Geológiai helyzete és örökösödési joga segítette elő leginkább utazási hajlamát. A szigetország partjai tengerre csalták az angolt és szabad vizen szabad levegőt szivott.

Míg a tenger hívta, az örökösödési jog hajtotta e hajós nemzet fiait messze idegenbe, világot látni és világokat hódítani.

Az angol örökösödési jog szerint ugyanis az elsőszülött fiú örökölte az ingatlanokat, a többinek nem jutott föld, tehát tengerre szállottak.

Igy lett az angol művelt, gazdag, hatalmas, olyan hatalmas, hogy fiait bármily messze idegenben meg tudja védelmezni és azt meg is teszi. Angol embert nem lehet büntetlenül bántalmazni. Ezt megtanulta az afrikai emberevő is és ha végszükség nem kényszeríti, akkor kockás nadrágot elvből nem eszik. Lehet különben, hogy az angol szállás is egy kicsit és azért *Kannibálék* szerint sokkal finomabb deliká esz a jó hizott német misszionárius.

A német itt is konkurrál az angollal. Norvégia sziklabércein, Olaszország képtáiraiban, Amerika gazdag városaiban, szóval mindenütt, a hol nagy az idegenforgalom, annyi a német, hogy disznót lehetne etetni vele, mint az erdélyi magyar mondaná. És erőben, gazdagságban, műveltségben a német gyarapodik is rohamosan. Az angol és a német globetrotter között az a legfeltűnőbb különbség, hogy az angol kényelmesen, drágán utazik, táskájából sohasem hiányzik a frakk, míg a német azon igyekszik, hogy minél kevesebb pénzzel, mentül többet lásson.

Jellemzőbb a német turistára a hátszák, mint a magyarra a lapos butykos.

Az olasz bejárja ugyan a világot, de ritkán kéjtudás céljából. Kenyeret keres az idegenben, mert gyönyörű hazájában, már több koldus és több naplopó nem fér el. Külföldön aztán keresett ügyes munkás. Hazánkban nincs téglagyár, vagy vasutépítés, ahol olaszokkal ne találkoznánk.

A kínai kizárólag csak megélhetés céljából hagyja el hazáját és a legutóbbi időkig nem is tanult semmit a külföldtől, míg Japán épen tanulni küldi fiait idegenbe, de az meg is látszik rohamos fejlődésén.

Mi sajnós csak munkás kezeket adunk különösen Amerikának és Romániának, a felsőbb tízezer pedig nem járni, hanem ülni megy külföldre. Az a maroknyi kis globetrotter csapat mely a tudás, a művelődés, kutatás céljából veszi nyakába a világot, szinte szizifuszi munkát végez, mikor a magyar közönyt akarja megtörni.

Annál jobban kell tehát megbecsülnünk mindenkit, ki ezen kicsi és szervezetlen társasághoz tartozik, melynek csak kültagjai vannak.

A Bácska dicsekedhetik azzal, hogy *Vértesi Károly* személyében olyan fia van, ki hazája szellemi haladásának fátylóját fáradhatlanul hordozza és külföldön gyűjtött tapasztalatait, mint a szorgalmas méh, itthon raktározza s ezzel módot nyújt arra, hogy a mit ő cseppenként szedett össze, nagy fáradsággal, mi itthon kényelmesen élvezhessük

Dr. H. A.

A szabadkai törvényszék elnökévé az igazságügyminiszter dr. *Decker Gyula* táblabírói címmel felruházott szabadkai járásbíró nevezte ki. Az új elnök kiváló jogász és a jogkereső közönséggel való érintkezésben szeretetreméltó, lebilincselő modoru férfiú, s így kinevezetése mindenütt, ahol ismerik, nagy megnyugvást, őszinte örömet kelt.

Baja város adózása. A pénzügyigazgató jelentése szerint *Baján* április hóban befolyt egyenesadóban 21879 korona, hadmentességi adóban 54 korona, bélyeg- és jogilletékben 14189 kor., tanítói nyugdíjban 223 kor. és országos betegápolási pótdobban 457 kor. Házadó mentesség 10 esetben adatott.

Kegyeletlenség a garai sírok körül. Garai levelezőnk írja: Ez év folyamán kora tavaszkor faiskolánk csemetéi egy új területre lettek átültetve, miután a volt faiskolát, mely a község közepén díszelgett, házhelynek hasították ki. A terület 11 házhelyet adott és körülbelül 16000 koronát jövedelmezett a róm. kath. egyháznak — lévén a terület temető... Nem erről akarunk szólni, hanem arról, hogy nagy részben az építkezések alkalmával a felszínre hozott csontmaradványokkal, koponya stb. a kegyeletet sértik. Csak egyet a sok közül. 62 év előtt temették el a jó öreg *Simonyi plébánosunkat*. Kriptába tették és most ráakadtak hamvaira. Koponyájával gurigát játszottak a tudatlan gyerekek és végül darabokra szétverték. Nem rovom fel szegénykéknek, mert nem tudták, hogy mit cselekszenek, hanem igenis a községnek kellett volna eleve intézkednie arra nézve, hogy a kiásott hullamaradványok kegyeletben megőriztessenek és annak idején néhány koporsóba helyezze az új temetőben díszirhelyt kijelölve, a további enyészetnek adassanak át. Hisz a mai generáció létüket jó Istenünkön kívül nekik köszönheti. Cselekedjünk tehát kegyeletesen.

Házasságok. *Horváth Kálmán* honvédfőhadnagy a napokban tartotta esküvőjét *Czeisz Böske* kisasszonnyal, *Czeisz Máthé* szabadkai ügyvéd szeretetreméltó és kedves leányával.

Mix Ferenc budapesti postatiszt a napokban vette feleségül *Perló Etelka* kisasszonyt *Ujvidékről*. *Ehrenreich Béla* bajmoki kereskedő eljegyezte *Wolf Józsa* kisasszonyt *Moholról*.

Müller Ottó magántisztviselő e hó 19-én tartja esküvőjét *Weiner Emma* kisasszonnyal *Zentán*.

Holländer Jenő zombori kereskedő eljegyezte *Geiger Erzsike* kisasszonyt *Szabadkáról*.

Faragó Lajos budapesti magántisztviselő e hó 19-én tartja esküvőjét *Ettinger Margit* kisasszonnyal *Topolyán*.

Fizetéseképtelenség Titelen. *Klein S.* titeli rőfőskereskedő fizetéseképtelenséget jelentett. 6400 koronával tartozik. Vagyona 2600 korona. Hitelezőinek 30%-ot ajánl.

Támadás az alsókaboli bíró ellen. Alsókaboli községben f. hó 6-án este 10 óra felé *Spirta Demeter* községi bíró ablakába — mint levelezőnk írja — ismeretlen tettes forgópisztolyal belélt; azonban emberben nem tett kárt. Maga a károsult véleménye az, hogy eme — Alsó- és Felsőkabolon nem újság számban menő — gaztettet a rétosztók egyike követte, miután még a Curia ítéletébe sem hajlandók belenyugodni. E tekintetben különben oly aknamunka folyik, hogy annak végül is a karhatalom lesz majd kénytelen véget vetni.

Mozsor község képviselőtestülete f. hó 8-án — mint levelezőnk írja — *Zsivánov Száva* volt rendőrzetűt 8 szótöbbséggel községi végrehajtóvá választotta meg.

Egykántortanító fizetésemelése. *Szudónyi Gyula* zentai kántortanító 600 kor. fizetésemelést kért a várostól. A közgyűlés a kérelmet elutasította, mert a közelmúltban már 600 korona személyi pótlékot kapott.

Fizetéseképtelenség Kossuthfalván. *Matu-sits János* kossuthfalvai vegyeskereskedő fizetéseképtelen lett. 6000 koronával tartozik s 50%-ot ajánl hitelezőinek. Az egyezkedés iránti hajlandósága komoly.

Hadzsy János szobrát június végén leplezik le Topolyán. A szobrot Teltsch Ede készítette.

A bajai izr. tanítók lakbérilletménye. A bajai izr. tanítók kérték, hogy utasítsák a bajai izr. hitközség arra, hogy a törvényben megállapított lakbérilletményüket adja meg. A közigazgatási bizottság a kérésnek eleget is tett. Ez ellen felebbezett a hitközség. A felebbezésre utasította a miniszter a tanfelügyelőt, hogy állapítsa meg, vajjon a bajai izr. hitközségnek milyenek az anyagi viszonyai. Ez megállapított és most ismét utasított a hitközség, hogy a lakbérilletményt megadja.

Fizetéseképtelenség Adán. Rechnitz Samu adai kézműárkereskedő fizetéseképtelen. 14.000 kor. tartozásaival szemben 5800 koronára rug a vagyona. A csőd elkerülhetetlennek látszik.

Egy rendőrvezető öngyilkossági kísérlete. Todora Janos szépligeti rendőrvezető a fölötti bánatában, hogy egyetlen leánya meghalt, főbe lőtte magát. Sebei veszélyesek.

Névváltoztatások. Kiskoru Sterba Béla péterrévei lakos „Csósz“-re, Heisler Miksa ujvidéki illetőségű budapesti lakos „Havas“-ra, Rotstein Izidor bácsföldvári lakos, valamint Sándor nevű kiskoru gyermeke „Rostás“-ra, Limburger Antal bezdáni lakos „Váradi“-ra, Haubrich Frigyes máv. vonatfékező, szabadkai lakos, valamint Anna nevű kiskoru gyermeke „Havas“-ra változtatták nevüket.

A bajai téli kikötő. Bajáról jelentik, hogy a földmívelésügyi kormánytól leirat érkezett Baja városához, mely szerint a Sugovica rendezését és annak téli kikötővel való kiépítését fölvetve a vízi beruházások programjába. A kiépítés idejét — ugymond — egyelőre meg nem állapíthatja, de az indokolásban egész részletességgel precizozza az elvégzendő munkákat. Az indokolás a Sugovica rendezésén kívül több bajakörnyékbeli munkát is felölel. Ime: Szükség lesz a három bajai átvágás kanyarjainak 432.000 K-val előirányzott elzárása, míhelyt az átvágások fejlődése azt indokolta teszi. Baja, illetőleg a Sugovica kiterjedése alatt a Szekcsőig terjedő folyórészen az 1895. évi előterjesztésben tervbe vett munkálatok közül nem végeztetett semmi és miután a tervbe vett homoru partok megvédését célzó munkákra további elfajulásnak elejét veendő, szükség van, azok költségét 1.862.116 koronával ismét fel kellett emelni. Nagy fontossággal bír Baja városára nézve a bajai Sugovica rendezése, melyre a téli kikötővel való kiképzéssel, hidépítéssel 546.000 korona lett előirányozva.

Fizetéseképtelenség Baján. Mittler Izidor bajai divatárú és cipőkereskedő fizetéseképtelen lett. Hitelezőinek száma 130. Tartozásai 44.000 koronára rugnak. A jelekből ítélve, egyezség nem fog létrejönni.

Halálozások. Raffay Ferenc, a Zombori Agrártakarékpenztár főkönyvelője f. hó 10-én Budapesten, ahol operációnak vetette magát alá, meghalt. A derék, törekvő tisztviselő elhunyt a legszelebb körökben nagy, őszinte részvételt kelt.

Szegő Fülöpöt, a szabadkai posta- és táviróhivatal érdemes főnökét súlyos csapás érte. Édesanyja, Szeifert Franciska a napokban 72 éves korában meghalt. A köztisztletben állott urnőt nagy részvételt temették el.

Rombay Zsigmond királyhalmi szőlőbirtokos, az ismert jeles gazda e hó 12-én 78 éves korában meghalt. Gyulán temették el a közönség nagy részvételével. Az elhunytban Rombay Dezső közgazdasági író, a Bács megyei Gazd. Egylet volt titkára az atyját gyászolja.

Bucsubankett a zentai főszolgabíró tiszteletére. A kuljárásbeliek Sztrilich Béla főszolgabíró tiszteletére, távozása alkalmából bankettet rendeztek, melyen 180-an vettek részt. Kula közönsége nevében Boberity Milán gör. kel. lelkész magvas tartalmu, lendületes beszédben fejezte ki a lakosság szeretetét. Wagner György ujverbázi jegyző a jegyzői kar nevében megkapó szavakkal ecsetelte a távozó főbíró és a jegyzők közt fennálló ideális viszonyt. Berkovits posztógyáros a kereskedők nevében beszélt. Sztrilich Béla hálalt szívvél, meghatóttan köszönte meg a szimpátia megnyilatkozását. Fernbach Károly főispánra dr. Ott Ferenc mondott figyelemmel hallgatott tőstöt.

Fizetéseképtelenségek Zentán. Rosenbaum Ármin zentai kézműárkereskedő 10.500 korona tartozással fizetéseképtelen lett. Egyezsége törekszik, ami azonban aligha fog sikerülni, mert egyrészt kedvezőtlen a vagyoni állapot, másrészt pedig csak 35%-ot ajánl.

Fekete Gyula ugyancsak zentai papirkereskedő, aki 21 év előtt nyitotta meg üzletét, szintén fizetéseképtelen.

Az ujvidéki főgymnasium két jeles tanárát dr. Piukovich Sándort és Hoffman Máttyást a közoktatásügyi miniszter magasabb fizetési osztályba léptette elő.

— Veszett kutya a vásáron. A folyó hó 3-án megtartott temerini országos vásárnak — mint levelezőnk írja — nagy szenzációja volt egy veszett kutya garázdálkodása. A veszett kutya garázdálkodásáról már előző napon tudomása volt a közönség előjáróságának, s hogy minden veszedelemnek elejét vegye, meg is tett minden óvintézkedést. A gypmester is talpon volt egész az egész nap folyamán, s habár több kborló kutyát fogdozott is össze, a veszett ebnek nyoma veszett. Másnap azonban egyszerre csak előbukkant a vásáron, a vásári közönség legnagyobb riadalmára. Több állatot megmárt az előző napon is, de a vásáron már emberek estek áldozatául. A többi között egy kis leányt, aki anyjával ment a vásárra, kegyetlenül összemarcangolt. Egész husdarabot szakított ki a lábászárából. Ekkor azonban már üldözőbe vették csendőrök, rendőrök, s több lövést is tettek reája; a veszett eb azonban, habár több súlyos sebből vértett menekülve bujkált a letelepedett városok között, kiméltlenül megmarván mindenkit, aki utjába került. Végre egy embernek amint neki akart rontani, ez nem vesztette el lélekjelenlétét, egy ügyes fogással torkon ragadta s erősen szorítva fogva tartotta mindaddig, míg segítségére nem jöttek. Így sikerült a vásári közönséget a riadalomtól megszabadítani s a további veszedelmet megakadályozni. A sebesültek azonnal orvosi ápolásba vétettek s még az nap a Pasteur intézetbe szállítottak. A közönségben most negyven napi ebzárlat van elrendelve.

Támadás a titeli végrehajtó ellen. Még tavaly július havában történt, hogy Rex Ede titeli kir. járásbírósi végrehajtó megjelent Pein Mika titeli gazdálkodó lakásán, hogy ott egy 20 koronás pénzbüntetés behajtásáért végrehajtást fogantasson. Mikor a végrehajtó az udvarra ért Pein utját álta és szidalmak közt kilöködöste az utcára, Pein Mikáné pedig ekkor a faluból való kikergetéssel fenyegette meg Rex Edét. A végrehajtó feljelentésére Pein Mika és neje ellen megindították az eljárást, melynek befejezésül hatóság elleni erőszak büntetével vádolva a vádlottak padjára kerültek. A tárgyaláson tagadták az ellenük emelt vád elkövetését, a tanuk azonban ellenük vallottak s így a kir. törvényszék Pein Mikát hatóság elleni erőszak vétségéért 8 napi jogháza és a büntügyi költségek megfizetésére ítélte. Pein Mikáné a törvényszék a vád alól felmentette, mert ennek azon fenyegetését, hogy a végrehajtót kikergeti a faluból, nem találta alkalmasnak a bűncselekmény megállapítására. Az ítélet ellen egy a vádlottak, mint a kir. ügyész felebbezést jelentettek be.

Megsértett tanító. Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Vörös Simon *magyarkanizsai* lakos berontott az iskolába és tanítás közben a tanítót a tanteremben megtámadta és gyalázó kifejezésekkel illette. — A megtámadott tanító Dr. Kozics Elemér ottani ügyvéd által becsületsértés és rágalmazás vétsége miatt vádat emelt Vörös Simon ellen. E büntetőügyben a tárgyalás folyó hó 8-án tartott meg a zentai kir. járásbírósnál. Dr. Kozics Elemér ügyvéd a bíróság előtt kimerítően ismertette a vádat; előadja, hogy Vörös Simon a tanítót, tanítás közben megtámadta, szidta, sőt a gyermekek előtt megakarta verni, kérte a vádlottat szigoruan megbüntetni. A vádlott személyesen védekezett. A vád és védbeszédek elhangzása után a bíróság Vörös Simont a becsületsértés vétségében bűnösnek mondta ki és az enyhítő körülmények figyelembe vétele mellett 100 korona pénzbüntetésre és a felmerült büntügyi költségek megfizetésére kötelezte.

Bácsbokodi önszegélyzőszövetkezet címén nemrég pénzintézet alakult.

A vállalat tárgya: rendszeresített befizetések gyümölcsötletése és az ezáltal elért jövedelmeknek évtársulatok szerint az azon évtársulat tagjai között törzsbetétek arányában való megosztása.

Tartama előre meg nem határozott, de a minden év elején belépő tagok egy egymás után következő és négy-négy évre terjedő évtársulattá alakulnak, a mely évtársulatok ezen négy évi időtartam lejártá után a szövetkezetel szemben üzlet-részeik és nyereményeik előzetes leszámolása folytán feloszlik.

A tagok felelőssége korlátoli, lekötött üzlet-részeik erejéig terjed, mely üzlet-rész úgy képződik, hogy a tagok minden egyes üzlet-rész után egy-szersmindenkora 2 korona beiratósi díjat, ezenkívül a négy évre terjedő évtársulat időtartama alatt hetenként és üzlet-részenként 50 fillért fizetnek.

Az igazgatóság 12 tagból áll, kiket a közgyűlés két évre választ.

Jelenlegi igazgatósági tagok: cégjegyzési jogosultsággal: Koósz Antal, Schweipert Tamás; cégjegyzési jogosultság nélkül: Angeli Mihály,

Banó Sándor, Folkmann János, Horbeith József, Horbeith Mihály, Rutscher Ferenc, Schmadenberger Máttyás, Schöffler Ferenc, Murján András, Horváth János.

Cégvezető: Osztheimer Adám.

Elfogott gyilkos. Megemlékeztünk arról az orgyilkosságról, a mely pár hét előtt Csurogon történt.

Ugyanis Mándits Milos, kit a csendőrök kicsapongásaiért sűrűn előállítottak, bosszút forralt a szigorral eljáró Bognár szakaszvezető ellen, a kit meg akart ölni és ezért március 20-án a csendőrlaktanya körül lesbe állt.

Véletlenül Albrecht József csendőrtizedes jött ki a lakásából, a kit Mándits Bognárnak nézvéen, három lövéssel megsebzett.

A gyilkos erre elbujdosott s bár a fél megye csendőrei üldözték, nem találták rá. Az elmenekült gyilkos erre fölcsapott haramiának és úgy élt, mint a rablómesék hősei. Társakat is szerzett hasonló elemekből.

Mult héten Mándits két társával a csurogi rétben termett, a hol többen látták. Éjjelre egy szállási gazdához állítottak be, a kitől két legjobb lovat és kocsiját követelték. Mikor ez vonakodott, revolvert fogtak rá és így kényszerítették, hogy befogjon. A gazda — nehogy elveszen a fogata — szintén kocsira ült, mire vágatva hajlattak el a sötét éjbe.

Nem messze haladtak, mikor a terhükre volt gazdát fejbe verték és ledobták a kocsiról. Ott találták meg az összevert embert, a ki elmondta, hogy Mándits és társai Slavoniába iparkodtak.

A fiók haramiák keresésére akkor mozgósították az egész Délvidék csendőrségét és határőrségét. De Mánditsék ekkor már átjutottak a határon Szerbiába.

Amde nem sokáig tűzhették kisdéd játékaikat, mert a szerbiai rendőrség elcsipte Mándit-et Vranjevo nevű szerbiai községben, a hol az eladott iovak és kocsii árán mulatott, de igazolni nem tudta magát.

Elfogatása után értesítették a szabylai főbíró-t, mire Nikovitz szabylai járási rendőrfelügyelő leutazott a helyszínére és megállapította Mándits személyazonosságát.

A megyebeli kéményseprők nagygyűlése.

Bácsbodrogyvármegye kéményseprői Szabadkán tegnapi nagygyűlésre jöttek össze, melynek célja érdekeik megvédése volt. A gyűlés elnöke Nagy Gergely adai, jegyzője Kovács Béla hosszúthaii kéményseprőmesterek voltak. A szabadkai rendőrhatalóságot Krizse József dr. képviselte. A gyűlésen azon kívánságaiknak adtak kifejezést, hogy a megyei szabályrendelet módosíttassék, hogy a kerültek mostani beosztása érintetlen maradjon s hogy a díjakat ezentul, az évi összeírás alapján a községek szedjék s ezek fizessék a kéményseprőket. Végül 15 tagu küldöttségét választottak, mely a kéményseprők kívánságát a vármegye főispánja és alispánja elé terjeszti.

Szterényi államtitkár Zomborban.

A háziiparkiallítás megnyitása.

Zombor, 1908. május 13.

A Bácsbodrogyvármegyei tulipán háziipar szövetség által rendezett kiállítást Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter képviselőben ma délután egynegyed egy óraker nyitotta meg Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár. Az államtitkár Szűry János miniszteri tanácsos és Mátty Ferenc műszaki tanácsos kíséretében ma reggel 7 óra 20 perckor utazott el Budapestről. Társaságában voltak Ambrozovics Lajos bajai főispán, továbbá Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter képviselőjét en Sterban állami jószágigazgató, Lázár Pál udvari tanácsos, Fernbach Péter képviselő. A szabadkai állomáson a városi tanács nevében diszes küldöttség élén Biró Károly kir. tanácsos, polgármester üdvözölte az államtitkárt, akit Zombor városa nevében Fernbach Károly főispán, Bezerej István szabadkai főispán és Balogh Ernő képviselő kísért el Szabadkától Zomborig. Bajmok községben óriási közönség élén a bácsalmási járás nevében Koller Oszkár főszolgabíró üdvözölte az államtitkárt. Hasonló üdvözlések voltak Jacsér községben továbbá Nemesmilitics községben.

Zombor városának virágokkal és nemzeti zászlókkal, továbbá cimerekkel díszített állomásán Alföldy Árpád helyettes polgármester és Zsulyevits kereskedelmi iskolai igazgató üdvözölték Szterényi József államtitkárt, aki válaszában örömeinek adott kifejezést afelett, hogy a hatóság és társadalmi tényezők együttesen fogadják a kereskedelmi miniszter képviselőjét, amit utjelzőnek tart a maga részéről a jövőre nézve. Nem költségeket jött el keresni Zombor városába, hanem a munka jel-

képeit megnézni. *Zsulyevits* beszédében foglalt azon kijelentésre, hogy a nap sugara csökkenő meleget mutatnak, amidőn az ország messze vidékére eljutnak, azt feleli, hogy a nap sugara egyaránt melegíti az ország szívében és egyenlően az ország legmesszebb vidékén is, mert egészséges szervezet csak az lehet, amelynek vérkeringése egészséges, vagyis midőn a vér a szívből a végtagokba és onnan ismét a szívébe ér.

Ezután a vendégek hosszú kocsisorban a városba hajtottak. *Szterényi* József államtitkár *Fernbach* Károly főispánnal annak négyes fogatán a vasúti állomásról egyenesen a vármegyeházán levő háziipari kiállításra hajtott, ahol

Fernbach Károlyné, a bizottság elnöke, üdvözölte az államtitkár lelkes szavakkal, magvas beszédben, amelyben reámutatott arra, hogy a háziipar és különösen a himző háziipar terén a magyar nőkre magasabb feladat vár, amelyet komolyan, hazafiasan teljesítenek, ha követik Skócia nemes példáját, nagyban hozzájárulnak különösen a szegényebb néposztályok anyagi helyzetének javításához.

Szterényi József államtitkár a miniszter nevében mindenekelőtt köszönetet mond azért az érdeklődésért és azért a buzgó munkásságért, amelyet a kiállítási bizottság elnöke és annak hölgytagjai a háziipari kiállítás rendezésénél kifejtettek. „Méltóságod — ugymond — hivatkozott Skóciára. Ha nálunk is ugyanaz a szívósság, ugyanaz a szeretet, ugyanaz a melegség nyilvánulna meg a háziipar felkarolásában, mint ott, úgy mi is hasonló eredményeket érhetnénk el. Az istenadta föld nádja, amely az önk vármegyéjében a kosár- és nádfonó-ipar remekjeit teremti meg, országszerte terjedhetne el és afő- és közepuri kastélyokat inkább díszíthetné, mint a, sajnos ma már nagyobbára külföldi termékek. Ott van a himző: háziipar. Nincs széles e földön háziipar, amely motivumainak nemességével, technikájának tökéletességével felülmulhatná a magyar háziipart az ország különböző részeiben, elkezdve Pozsonyban, mint a hogy ez a legtekélyesebb egészen Erdélyig, ahol századokon át kultiválják ezt a himzőipart, amelyet utánoznak külföldön is, de amely, sajnos, nálunk itthon kellő megbecsülésben nem részesül.

A művészetnek, a plajbásznak a háziipar fejlesztésében igen nagy szerepe van. A népmotívumok egymaguk csak anyagot adnak a művészetnek, de ezt az anyagot át kell alakítani, a fokozott izlésnek megfelelővé kell tenni, még pedig úgy, hogy a maga eredeti karakterét megtartsa. Ez a művészet a plajbász segítségül hívásával történik és ezek a produktumok a legnagyobb tökélyt akkor érik el, ha a gyöngéd női kezek járulnak hozzá a művészet alkotó erejéhez.

A magyar háziipar fejlődése új stádiumba jutott és mintha a bácsbodrog vármegyei kiállítás megnyitó ünnepélye kívánt volna lenni annak az akciónak, amelyet az országszerte meg kíván indítani, egyrészt művészeti alapon, másrészt a megfelelő kereskedelmi szervezettel.

Ismételen köszönetet mond a buzgóságért és azért a munkáért, amelyet a kiállítás rendezése körül kifejtettek. Kijelenti, hogy az állam, hogyha szükséges, a háziipart a legmesszebbmenő támogatásban fogja részesíteni. Ezzel a kiállítást megnyitja. (Hosszantartó lelkes éljenvés.)

A kiállítás fényesen sikerült. A tárgyak minősége változatossága és sokasága méltó ahhoz a fāradhatatlan ügybuzgósághoz, melyet *Fernbach* Károlyné urnó, aki az elnöki tisztet csodálatos ambícióval tölti be és rendező társai, de különösen a derék *Zabik* felügyelő végezték.

Délután banket volt sok tőzstban éltették *Mossuthot* és *Szterényit*, a ki hatalmas beszédben vázolta közgazdasági helyzetünk jövőjét.

Bácskai karcos.

A bácsi középkori műemlékekről szép cikket irt *Evetovits* János, Bács község tudós plébánosa. *Gubitz* Kálmán muzeumőr ügyes módon hívja föl erre a közönség figyelmét.

A publikum azonban nyilván így gondolkodik:

— Mit nekem a bácsi középkori műemlékek! Hát nem elég középkori emléket juttat nekünk a koalíció? Sajtószabadság megnyirbálása, szólásszabadság elkobzása, a német nyelv törvénybeiktatása — csak eléggé középkori dolgok.

*

Lázár Pál orsz. képviselő udvari tanácsoshoz illő nagyuri hangon utasította a jánoshalmi függetlenségieket, hogy a *nemzeti bank* ügyében Zomborban tartandó gyűlésen okvetlenül jelen legyenek.

A derék jánoshalmiak azonban kereken elutasították a magyar közélet *sulyos* férfiát.

— Nekünk ugyan — így mondogatták — *hídba adja a bankot.*

*

A zentai szintársulatnak jól megy a dolga. Minden előadását nagy közönség nézi. A legjobban vonzották azonban a közönséget Szilasy Etelka jutalmú adott „*Makrancos hölgyek*“.

Hát persze a zentai urak kíváncsiak voltak, a darabbeli *makrancos hölgyek* miben különböznek a zentaiaktól.

*

A zentai kántortanító, *Sztudényi* Gyula fizetésemelést kért a várostól, s szokatlan módon nyílttéri közleményben is megkérte erre a képviselőtestületi tagokat. Ezek azonban tiszai tájszóval így feleltek:

— *sz tud ényi* fizetésemelés nélkül is, tehát mars vissza a kérvénnyel.

*

Vaskut új plébánosát, *Schwerer* Ferencet vasárnap igtatták új hivatalába. Dr. Hoffman Károly kanonok, aki a beiktatást vezette, gyönyörű beszédben jelezte a plébános szellemi és vallásrökölcsi *nagy sulyát*. A hívők az új pap nagy sulyáról — úgy látszik — teljesen meg voltak győződve, mert valaki ékes német nyelven ezt jegyezte meg:

— Ja, unser Herr Pfarrer ist ein *schwerer* Mann.

*

A bácsmegyei kéményseprők a napokban azon tanakodtak, hogy miként mozdíthatnák elő érdekeiket.

A közvélemény rokonszenvvel kíséri mozgalmukat. De még nagyobb szeretettel karolná föl ügyüket, ha a közérdekért is tennének valamit. Például, ha a közéletet a koalíciós koromtól megtisztítanák.

*

Szterényi József államtitkár Zomborban tartott nagyszabású beszédében kilátásba helyezte a függetlenségű törekvések, nevezetesen az önálló vámterület és a nemzeti bank megvalósítását.

Az államtitkár nemhiába *Szervác* napján tartotta beszédét, a jelzett kilátások alaposan *be is fagytak.*

KÖZGAZDASÁG.

A Bácsbodrogvármegyei Egyesület május hó 17-én, vasárnap d. e. 9 órakor Zomborban, az egyesület székházában rendkívüli közgyűlést tart, melynek ez a tárgysorozata: 1. Folyó ügyek (esetleges alapszabálymódosítás). 2. Az elnöki állások betöltése. 3. Az igazgató választmány betöltése.

Az apaállatok pótvizsgálatát Titelen e hó 12-én kezdték meg. *Szemző* János főszolgabíró elnöklésével és *Szelinger* Antal járási állatorvos s *Perkovác* Ferenc bizottsági tag közbenjöttével

Szőlő- és gyümölcsértékesítési viszonyok a külföldi piacokon. Drezdában a mienkhez hasonló nagy vásárcsarnok van, ahol szőlő- és gyümölcsladások nagyban állandóan eszközletnek; egyelőre hetenkint mintegy három waggonnal, idényben azonban naponta értékesíthető egy kocsis rakomány; a detail-üzletek lebonyolítására

az Antons-platzon, valamint a Rittergassében lévő csarnokok szolgálnak. Lehetőleg kerülendő, hogy az áru szombaton érkezzék meg, mert ez esetben eladásra csak hétfőn kerül sor. A Magyar Szőlő- és Gyümölcstermelők Szövetkezetének Drezdában megbízható képviselője van. Lipcsében szintén van nagy árucarnok, ahol eladások nagyban és kicsinyben eszközletnek. Értékesítési viszonyok itt jobbak, mint akár Berlinben, akár bármely más németországi piacon. Berlin felvevőképessége igen nagy, viszont oly nagy az árutörődés, hogy a felgyülemlett áruk gyakran aukciószerűleg adatnak el, következésképp az ár nem mindig felel meg az eladók igényeinek.

A dinnyetermelés javítása. Darányi földmívelésügyi miniszternek a kisgazdákhoz intézett felhívását, hogy az elfajzott dinnyevetőmag helyett használják fel az állam által ingyen adott és jobb-fajta vetőmagot, — igen szép siker kísérte. Ezerre megy azoknak a termelőknek száma, akik ez évben az állami telepeken összegyűjtött vetőmagot használják föl s érdekes tünet, hogy kisgazdák nagyobb területeket vetnek s szövetkezés útján igyekeznek terményeiknek a külföldön is piacot szerezni.

A hernyóirtás sok gondot okoz az érdekelteknek. Szaklapokban sokat irtak az irtás külföldi módjáról. Most Szakáll Rezső császári jegyző ezt az eszmét veti föl:

Valamint a fajscola felállítására és fentartására a községek szabályrendeletileg kötelezve vannak, úgy lehetne szabályrendeletileg a község kötelezve, hogy a hernyóirtást minden évi januárban és februárban fogatosítsa. A hernyóirtásra a költségvetésben bizonyos összeg véteinek fel és ezen összegből az előjáróság téli időben csekély díjért az összes fákon a hernyó irtást végeztetné.

A hernyóirtásra való költségekre csak egy-két évben lenne szükség, mert a községi számadások alkalmával a képviselő-testület bármily csekély összegre rugna is fel a hernyóirtási költség, sokallaná azt és már a második évben a képviselők és a jobbmodu gazdák minden hatósági beavatkozás nélkül letisztítanák fáikat, mert önrétük sem engedné, hogy a saját fáikról a község szedesse le a hernyóirtásokat.

Ez volna véleményem szerint a hernyóirtás egyszerű megoldási módja és így áthatna be az az eset, hogy rövid idő alatt még galagonyapille sem lenne.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Zombor. Főlöszleges vele tovább foglalkozni. Mi határozottan kijelentettük, hogy a bácsmegyei szabadelvűpárt feltámadásáról szóló hír valótlan. Ha az illető újság megmarad állítása mellett, ezzel csak azt bizonyítja, hogy légből kapott, valótlan hírek komolyakként találja föl olvasóinak.

H. S., Baja. Elküldönitve kell beküldeni.

D. V., Ujvidék. Már hónapokkal ezelőtt nyert elintéztést. Ott fekszik valahol.

Gy. S., Szabadka. Dehogy foglalunk ellene állást. Ha Eő-nek nyilatkozatában végig vonuló fölfogás nem is egyezik mindenben a mi politikai álláspontunkkal, mégis jólesik tapasztalunk, hogy vannak önálló, független férfiak, a kik nyíltan, bátran ki merik mondani az igazságot.

Carmen. Már hogyné illenék. Nem szentírás ám az, amit az a budapesti lap mond.

K. M., Budapest, Vámházkörut. A látszat csakugyan furesává teszi a dolgot. Pedig a technikai magyarázata igen egyszerű. Alkalmilag elmondjuk, s akkor annak a jeles urnak őszinteségével szemben való aggodalmi nyomban el fognak tűnni. Az újabb küldeményre vonatkozó bejelentését örömmel vesszük tudomásul.

R. A., Baja. Intézkedtünk.

Dr. H. A., Zombor. Szokatlanul nagy terjedelme miatt folytatásokban kell leadnunk. Köszönet a gondos munkaért.

Dr. B. I. Martonos. Mielőbb sorra kerül.

S. M.-ka. A mostani dívat szerint az 50 éves nénik is rövid aljat viselnek. Tehát ebből nem igen lehet a korra következtetni.

Szám: 1484/1908.

Pályázati hirdetés.

A Sajkásgyörgye községben megüresedett és 1000 korona évi fizetéssel javadalmazott községi irnok-kézbesítői állásra pályázatot hirdetek.

A kellően felszerelt pályázati kérvények hozzám legkésőbb 1908. évi június hó 10-ikéig benyújtandók; a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Zsabya, 1908. évi május hó 9-én.

Trenka Kálmán,
tb. szolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok ezennel közhírré teszi, hogy vagyombukott **Glück Mór** csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 1426. 1450. tételszám alatt összeírt következő ingóságok, ugymint Wertheim szekrény, mérlegek, fűrészgép és különféle szegkek összesen 843 kor. 20 fillér becsértékben a bírósági végrehajtónak közbenjötté mellett 1908. május hó 18. napjának d. u. 2 órakor bácsalmáson a helyszínén nyilvános árverés útján el fognak adatni. A vételár nyomban készpénzben lefizetendő. A csődleltár alulírott tömeggondnoknál naponként délután 2-4 óra között megtekinthető.

Bácsalmás, 1908. május hó 10. én.

Wiener Samu ügyvéd
csődtömeggondnok.

Szépliget községétől.

953 szám, 1908.

Pályázati hirdetmény.

Szépliget községében megüresedett egy **rendőrvezetői** és egy **közrendőri állásra** f. évi május hó 25-iki lejárattal pályázat nyitattik.

A rendőrvezető javadalma 804 kor. készpénzfizetés és ruházat. A közrendőri javadalma 600 kor. készpénzfizetés és ruházat.

Szépliget, 1908. május hó 10-én.

2-1

Elöljáróság.

1432/908.

Hirdetmény.

Bajmok községben lemondás folytán megüresedett községi **gyalogrendőri állásra** pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása 600 korona készpénz fizetés utólagos havi részletekben.

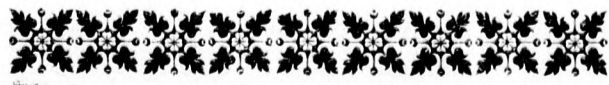
A ruházatot is a község adja.

Felhivatnak a pályázók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Bajmok község előljárási gághoz folyó évi május hó 23-áig bezárólag nyújtsák be, a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Bajmok, 1908. május hó 1-én.

Lichtneckert József,
jegyző.

Nagy József,
bíró.

Boroshordók,

néhányszor használva, minden nagyságban kaphatók, 3-4 krajcárjáva literenkint **Schmiedl János** hordókereskedőnél, **Bácsfekeretehégyen**. Állandóan nagy raktár. — Ugyanitt egy billiárdasztal is eladó.

20-1

Árverési hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok közhírré teszi, hogy vagyombukott **Glück Mór** csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 1453. 1457. tételszám alatt összeírt fák, téglák, vályogok, pálinkafőző kazán, hordók, kádak és egyéb a szőlőműveléshez szükséges eszközök összesen 1988 korona becsértékben a bírósági végrehajtónak közbenjötté mellett 1908. évi május hó 19. napjának délelőtt 9 órakor a bácsalmási és bácsalmás pusztakunbajai szőlőkben nyilvános árverés útján el fognak adatni. A vételár nyomban készpénzben lefizetendő. A csődleltár alulírott tömeggondnoknál naponként délután 2-4 óra között, az ingóságok pedig helyszínen megtekinthetők.

Bácsalmás 1908. május hó 10-én.

Wiener Samu ügyvéd
csődtömeggondnok.

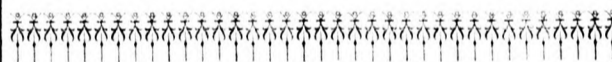
Birtok eladó.

Beretvás Anna nagykőrösi lakosnak, a Rém községhez tartozó Dzsida-pusztán levő 45 katasztrális hold, szőlőnek nagyon alkalmas birtoka eladó.

Értekezni lehet **Grün Adolf** ur megbizottal, vagy **dr. Dezső**

János ügyvéddel **Nagykőrösön**.

3-1

1073 szám./1908. kig.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Mely szerint **Sajkásszentiván** község előljárási bizottsága a vármegyei törvényhatósági bizottságnak f. évi 941 jkvi. sz. a. kelt véghatározatával engedélyezett állandó **menedékház építésének** biztosítása iránt f. é. **május hó 30-án** Sajkásszentiván község tanácstermében d. e. 9 órakor kezdetét veendő nyilvános árlejtést tart.

Az építkezési összes költség 18778 kor. 70 fillérben van előirányozva, mely összegből

1. Föld és kőműves munkára	9524 K.	85 fill.
2. Ács munkára	4397	85
3. Tetőfedő munkára	532	14
4. Vas munkára	89	66
5. Bádógos munkára	262	36
6. Asztalos munkára	1919	—
7. Mellék épületekre	2052	84

Kötelesek a versenyárgyaláson résztvenni szándékozók fenti összeg 5% azaz ötszázalékát bányapénzül az árlejtés megkezdése előtt Sajkásszentiván község háza pénztárába készpénzbe befizetni, vagy annak megfelelő és elfogatható értékpapírt ugyanott letétbe helyezni megjegyezve, hogy ajánlatok munka nemek szerint, tehát elkülönítetten is tehetők, melyeknek elfogadása felett a község szabadon rendelkezik.

Az építési munkákat az árlejtés eredményének felsőbb helyen leendő jóváhagyásától, illetőleg munkaátadás napjától számítandó öt hónap alatt teljesen befejezendő.

November 1-től április hó 1-ig terjedő időszak munkaszünet gyanánt fog vétetni.

Az árlejtésen csak oly kellő szakképzettségű iparosok és vállalkozók vehetnek részt, kik megfelelő hatósági engedéllyel bírnak.

Zárt ajánlatok is tehetők lepecsételt borítékban a következő felirással: „Ajánlat Sajkásszentiván község állandó menedékház építési munkálataira” az ajánlati összeg 5% bányapénzül az ajánlatba melléklendő.

Egyéb feltételek, részletes költségvetés és műszaki iratok a községi jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők; megjegyezve még, hogy az 1907 évi III. t. c. és a 83000/1907 B. M. számú közszállítási szabályrendelet intézkedései feltétlenül kötelezők.

Sajkásszentiván, 1908. április hó 26.

Bene István
jegyző.

Berics János
bíró.

Kezelés előtt.

Kiefer János

fogtechnikus Apatin.

Készít: műfogakat kautschukban, úgy mint aranyban. — Speciálitás: Hidmunka aranykoronákra erősítve.

Kezelés után.

A legnagyobb könyvnyomda, amely minden **ujvidéki** munkát az összes szláv nyelveken kívül, **magyar, német, latin, görög** stb. nyelven **pontosan és a legmérsékeltebb árak mellett** végez, valamint a világ legnagyobb szerb **könyvkereskedése,** amely készletek értéke

500.000 K.

s amely minden nyelvű könyveket, zeneműveket, papírárut, blankettákat stb. **gyorsan és jutányosan** szerez meg eddig

Popovits M. Testvérek

1-3

tulajdona — most ugyanazon házban a piacon folytatja munkáját:

NATOSEVICS tanítók részvénytársasága **ujvidéken cég alatt.**

Félvér simenthali **bikák** és **Yorkshire** tenyészállatok elsőrendű minőségben kaphatók dukai **Takács Ferenc** gazdaságában **Duka, Vasmegeye, vasut** és táviró: Jánosháza.

10-8

Bácsmegeye földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a **Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján** irt

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett földrajz**, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szíves jó indulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítása, 24 képpel van diszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY
községi tanító
Zenta.

Figyelem!

Aki bármilyen ingó vagy ingatlant eladni vagy beszerezni, venni vagy bérebevenni szándékozik, valamint

Telefonszám 446.

bérbeadni, venni vagy bérebevenni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

(Információt)

beszerezni, továbbá **tűz-, jég-, élet- és**

baleset biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megrekamlálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(Inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító Iroda

íróvényszéki bejegyzett céghez

VII. kör., Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben.

(Tulajdonos: **Malusev Sándor.**)

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

Mezőgazdák figyelmébe!

Baromfi tenyésztők figyelmébe!

6-6

Legolcsóbb forrás!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Ripária portális I. oszt. sima ezre	9.—	frt.
" " II. " " "	3:50	"
" " III. " " "	1:60	"
" gyökeres I. " " "	18.—	"
" " II. " " "	12.—	"
Szőlőajtvány a legjobb bor- és csemegefajokból		
Iszáza 9 frt. és ezre	85.—	frt.
I. oszt. száza 4:50 frt. és ezre	40.—	"
Gleditsia , sövénynek nagyívűsü, egyéves, jó erős növésü 1000 drb.	4.—	"
Gleditsia , 2 éves, jó erős növésü 1000 drb.	7.—	"
Akácfa , 2 éves, 1 méter magas, 100 drb.	2.—	"
" 3 " 2 " " 100 "	4.—	"
" 4 " 3 " " 100 "	8.—	"
" 5/6 " 5/6 " " szerszámmal vastag 100 drb.	15—20	"
Kivánatra faj- és árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:		3—3

„Váradvelencei rózsza- és szőlőajtványtelep”. Nagyvárad.

Manhold Kálmán KULA, Bácsmegeyének a Teleska magaslátán tekvő Rác György-féle **Jolánföldi szőlőajtvány** és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható.

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres szőlőajtvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, amelyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kivánatra névjegyzéket küldök.
3. Áma, körte, barack és kajszinák 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia elősövény, valamint az elősövények királya, mélyen leszállított árban.

Maclura Aurentiaca elősövény, melynek gyökerei nem sarjadzanak, fűvisei igen ürük, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll. Szíves megkereséseket kér

Manhold Kálmán nagybérlető.

BIHARI J.
kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy **SZABADKÁN** VIII., kör., 54. szám alatt, közvetlen a vasut állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti állatorvosi főiskolában a **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu **gummi kerekeimet**. Mindezek előrebocsátása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint külsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelőn képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek. = Átalakításokat jutányosan készítek. = Képes árjegyzék ingyen.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „BÁCSMEGYE“

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezetőtagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánum.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A „BÁCSMEGYE“

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A „BÁCSMEGYE“

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A „BÁCSMEGYE“

nek, a megye minden községében állandó, rendes tudósítója van s így minden eseményről hí, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenkinek 4 hétig ingyen küldünk.

A „BÁCSMEGYE“

szerkesztősége és kiadóhivatala **BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz. alatt van.**

Hivatalos

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

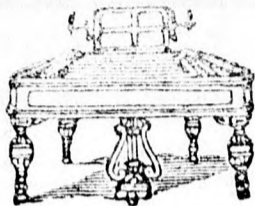
Geduldiger Hugó

vésnök

BUDAPEST,
VI. kerület, Váci-körut 17.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítója.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

HANGSZEREK.

Kudlik Ádám hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.) Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaid, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos áráért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

Angol nyakkendők! :: Összes cikkeink ocassió áron! :: Pécsi keztyűk!

Villanyos csillárok, diszműárak.

Ma és a következő napokban, bezárólag május hó 15-ig eladásra kerül:

5000 drb. legújabb divatu angol nyakkendő

100.000 méter csipke

1000 darab divatos napernyő

mélyen leszállított áron!

Egyben tudomására hozzuk a n. é. közönségnek miszerint

férfi kalapokat

is, nagy választékban, rendkívül olcsó áron raktáron tartunk.

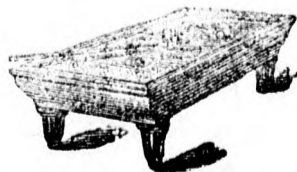
Goldfahn Sándor és fia

Zombor, Kossuth Lajos-utca, a különlegességi tőzsde mellett.

10-2

Csipkék, szalagok, kötőpamutok

Porcellán edény beszerzési áron!

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 40-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legelőkelőbb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden kétséget kizárólag a legsokoldalubb és legtartalmasabb szőlészeti ujság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé tesz.

„Borászati Lapok“

a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé“nek hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a közigazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítő, de különös súlyt helyez a tudósításokra is, amiben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségében.

Minden előfizető évenként legalább egy nagy színes műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfaj hű képét, a mellett ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tőkerészekből vagy állatokból a fellépett szőlőbetegséget vagy rovarát és az ellenük való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintéztet szakkérdésre.

Laptulajdonos:

Felelős szerkesztő:

Baross Károly örököse.

Dr. Drucker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 kor. 1/2 évre 6 kor. 1/4 évre 3 kor.

Mutatványszámot három héten át szívesen küld a **BORÁSZATI LAPOK** kladóhivatala (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.)